

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökének 8/2013. (IV. 29.) számú ajánlása BUBOR jegyzésben részt vevő piaci szereplők számára

I.

Az ajánlás célja és hatálya

A magyar pénz- és tőkepiacok meghatározó eleme a BUBOR, mivel benchmarkként szolgál a forint alapú hitelek és betétek árazásához, továbbá elszámoló árként jelenik meg a forint alapú derivatív pénz- és tőkepiaci termékek esetében.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (Felügyelet) megállapította, hogy annak ellenére, hogy a mögöttes termék piaca nem létezik, egyes kiemelt futamidejű BUBOR kamatokhoz (1-3-6 hónap) jelentős hitel-, betétszerződés állomány kötődik, a hitelintézetek jelenleg is alkalmazzák a szerződéseikben referenciakamatként a BUBOR-t. A forint alapú derivatív termékek piacán, a kamat swapok (IRS), határidős kamat megállapodások (FRA) és kétdevizás kamatcsere ügyletek (CIRS) esetében az ügyletekben elszámoló árként a BUBOR szerepel, elsősorban a 3-6 hónapos futamidejű benchmark a piaci sztenderd. A BUBOR több jogszabályban is szerepel kötelező, illetve választható referenciakamatként.

A BUBOR jegyzések, mint referencia kamatok a kiemelt futamidők tekintetében széleskörűen felhasználásra kerülnek a banki belső eszköz-forrásgazdálkodásban, a portfóliók aktív alakításában.

Mindezek miatt komoly követelményt jelent a transzparens, ellenőrzési funkciókkal megtámogatott jegyzési módszer és gyakorlat.

A Felügyelet a BUBOR jegyzés folyamatát megvizsgálta és azonosított olyan pontokat, ahol a BUBOR jegyzési folyamat javításra szorul.

Az ajánlás célja olyan általános jellegű iránymutatás a jegyzésben résztvevő piaci szereplők számára, amely

- elősegíti a BUBOR, mint referencia ráta megbízható alkalmazását,
- megerősíti a BUBOR eredeti, piaci kamatvárakozásokat tükröző referenciakamat szerepét, továbbá
- biztosítja a szabályozott és ellenőrzött fixing folyamat működtetését.

Jelen dokumentum az elvárások és ajánlások megfogalmazásakor a jogszabályi rendelkezésekre nem kíván visszautalni, azokat ismertnek tekinti.

Az ajánlásban foglaltak címzettjei a magyar bankközi piacon tevékenykedő bankok, kiemelten a kamatfixing eljárásban aktívan közreműködő panelbankok.

II.

Általános megállapítások és kapcsolódó javaslatok

A BUBOR jegyzési gyakorlatára vonatkozóan

1. A magyar pénz- és tőkepiacok meghatározó eleme a BUBOR, melynek szerepét más benchmark nem tudja átvenni. A jegyzés megbízhatóságának növelése, a jegyzésben résztvevő bankok reputációs kockázatának csökkentése érdekében azonban szükséges az intézményeken belüli szabályozottság kialakítása, az ebben rögzítettek rendszeres ellenőrzése.
2. A jegyzésben részt vevő panelbankok körét fenn kell tartani, lehetőség szerint bővíteni kell, a Felügyelet ezt elvárja a magyar bankközi piac szereplőitől. A külföldi anyabankok minimum követelmények megfogalmazásával és bevezetésével támogassák ezt a tevékenységet.

A belső irányításra, kontroll folyamatokra vonatkozóan

3. Az intézmények BUBOR jegyzéssel kapcsolatos belső szabályozását, a jegyzéshez kapcsolódó belső kontroll folyamatokat fejleszteni, bővíteni szükséges. Ebben a fixing szponzornak¹ jelentős szerepet kell vállalnia. Javasoljuk, hogy kerüljön kidolgozásra a jegyzésben résztvevőkre vonatkozó magatartási kódex (a megsértése esetén alkalmazandó szankciókkal), továbbá az intézmények belső szabályozásának megléte kerüljön ellenőrzésre, valamint a kontroll folyamatok fejlesztésének folyamatát monitorozzák.
4. Az intézmények alkossák meg a BUBOR jegyzésre vonatkozó önálló, intézményre szabott szabályzataikat, amelyek pontosan meghatározzák a jegyzés folyamatát, tartalmazzák a beépített kontrollpontokat (négy szem elve) és a folyamat napi szintű rendszeres ellenőrzését.
5. Az intézmények rendelkezzenek módszertani leírással a fixing során alkalmazott eljárásokról, a felhasznált adatok forrásáról, a végrehajtás személyi- és tárgyi követelményeiről, a tevékenységben részt vevő társterületek feladatairól.
6. A jegyzésre jogosult üzletkötők munkaköri leírásában, üzletkötői felhatalmazásában szerepeljen a BUBOR jegyzés feladata és felelőssége. Belső szabályzatban rögzítsék a jegyzésben résztvevők összeférhetlenségi szabályait, illetve a más, fixingben résztvevő intézményekkel történő információ megosztás és adatjelentési koordináció tiltását.
7. A napi BUBOR jegyzéseket a pénzügyi kereskedési szakterület dedikált üzletkötője adja le.
8. Az intézmények belső ellenőrzési vagy compliance szakterülete vegye fel az ellenőrzési programjába a BUBOR jegyzési folyamat és az abban közreműködők ellenőrzését; az esetleges összeférhetlenségre okot adó helyzeteket tárja fel.

---

¹ Fixing szponzor az az intézmény, mely kifejleszt egy benchmarkot és irányítja annak működését.

9. Az intézmények gondoskodjanak a felhasznált adatok és a megküldött jegyzések archiválásáról, a jegyzést adó és a jóváhagyó személyek későbbi beazonosíthatóságáról.
10. Az intézmények piaci kockázatok kezeléséért felelős szervezete kísérelje figyelemmel a jegyzéseket, készítsen rendszeres elemzést és jelentést az intézmény által leadott kamatjegyzések alakulásáról, piackonformitásáról. Ezeket a jelentéseket az intézmény kamatkockázatait felügyelő testülete meghatározott időközönként tárgyalja meg.

Szakmai irányítás. transzparencia

11. A Felügyelet javasolja a fixing szponzor Szakmai Bizottságának szervezeti megerősítését, valamint kibővítését független szakértőkkel. A szervezeti megerősítés során törekedjenek arra, hogy a Szakmai Bizottság tagjai az őket delegáló bankokat képviseljék.
12. Szintén indokolt, hogy a Szakmai Bizottságban külön képvisellel rendelkezzen a Magyar Bankszövetség, ugyanis a BUBOR-t a fixingben részt nem vevő bankok jelenleg is használják, és annak árazási bázisként történő felhasználása várhatóan erősödni fog. A BUBOR közjóság jellege miatt szükséges, hogy a Szakmai Bizottságban helyet kapjon a Magyar Nemzeti Bank képviselője, valamint a Felügyelet által jelölt független szakértő.
13. A Felügyelet javasolja, hogy a Szakmai Bizottság kiemelt figyelmet fordítson az alábbi feladatok ellátására:
  - a) fixing eljárás szabályozása és a szabályzat karbantartása,
  - b) időszakos ellenőrzések,
  - c) rendszeres tájékoztatás a nyilvánosság számára.A Felügyelet azt is helyes gyakorlatnak tartja, ha a Szakmai Bizottság e feladatokat valamely tagja útján látja el.

A Felügyelet az alábbiakat tartja indokoltnak a Szakmai Bizottság eljárása során:

- a) a Szakmai Bizottság rendszeresen ülésezzen a BUBOR jegyzés tárgyában,
- b) a Szakmai Bizottság az időszakos elemzésekről és az ülésekről tájékoztassa a nyilvánosságot.

A BUBOR, mint termék fejlesztési lehetőségei

14. A Felügyelet javasolja a jegyzett futamidők számának csökkentését, kiemelt (pl. overnight, 1 hét, 2 hét, 1-3-6-12 hónap) futamidők kiválasztását. A kiemelt futamidők közötti interpoláció módszerének kidolgozása, valamint egységes használatának biztosítása javasolt.
15. A Felügyelet támogatja a BUBOR jegyzés alapjául szolgáló piaci instrumentumokkal való kereskedés fejlesztését, az önként vállalt jegyzési kötelezettség feltételeinek a megteremtését. Az üzletkötési kötelezettséggel együtt kétoldali (bid/offer) jegyzés bevezetése indokolt. A Felügyelet javasolja a kereskedés újraindításához szükséges bankközi limitek jóváhagyását az aktív árjegyző bankok számára. A kibővített

szponzori testület vizsgálja meg és készítsen javaslatot az üzletkötési kötelezettség bevezetéséről.

16. A Felügyelet javasolja a BUBOR átlagolási módszertan átalakítását a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően, azaz a jegyzésekből az alsó-felső 25-25 % eltávolítása után készüljön számtani átlag.

A megfogalmazott javaslatok követése a BUBOR jegyzés megbízhatósága mellett a bankszektor prudens működését, a reputációs, piaci és működési kockázatainak csökkentését hivatott szolgálni, ezért az intézmények számára javasolt intézkedések végrehajtását a Felügyelet átfogó vizsgálataiban ellenőrizni fogja.

III. Záró rendelkezések

Az ajánlás a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény 21. § c) pontja szerint kiadott ajánlás, amely ismerteti a Felügyelet jogalkalmazási gyakorlatának alapjait.

Az ajánlás az intézményekre nézve kötelező erővel nem rendelkezik, de az ajánlásban foglalt elvek gyakorlati megvalósítását a Felügyelet a jogszabályi előírások betartásának ellenőrzése keretében értékeli.

A Felügyelet felhívja a figyelmet arra, hogy az intézmény az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben az intézmény jogosult feltüntetni, hogy a szabályzatában foglaltak megfelelnek a Felügyelet Elnöke által kiadott vonatkozó ajánlásnak. Amennyiben az intézmények csupán az ajánlás egyes részeit kívánják szabályzataikban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerüljék, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazzák.

Az ajánláshoz kapcsolódó szabályozói rendelkezéseket a melléklet tartalmazza.

Melléklet: Az Ajánlás megjelenéséig kiadott tárgyhoz kapcsolódó hazai jogszabályok, felügyeleti ajánlások

- A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény
- A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökének 6/2013. (III. 11.) számú ajánlása a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról

2013. április